

Dr Justyna Marzec

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Instytut Stosunków Międzynarodowych

Katedra Międzynarodowych Stosunków Politycznych

Autoreferat przedstawiający dorobek i osiągnięcia naukowe

1. **Imię i nazwisko** Justyna Sylwia Marzec
2. **Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.**
 - Stopień naukowy doktora nauk społecznych w zakresie nauk o polityce nadany uchwałą Rady Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w dniu 28 czerwca 2013 r. na podstawie rozprawy doktorskiej, *Bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marka Pietrasia. Recenzenci: dr hab. Walenty Baluk, prof. dr hab. Roman Bäcker.
 - Tytuł zawodowy magistra uzyskany w dniu 13 czerwca 2009 r. Dyplom zaświadczaający o ukończeniu pięcioletnich studiów magisterskich na kierunku stosunki międzynarodowe (2004-2009). Praca magisterska pt. *Debata w sprawie utworzenia Wspólnoty Wschodnioazjatyckiej*, przygotowana pod kierunkiem prof. dr hab. Marka Pietrasia. Recenzent: prof. dr hab. Czesław Maj.
3. **Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.**
 - 10.2020 - do nadal - Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Instytut Stosunków Międzynarodowych, Katedra Stosunków Międzynarodowych – **adiunkt**
 - 10.2014 - 09.2020 - Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Wydział Administracji i Ekonomii, Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego – **adiunkt**

Justyna Marzec

- 10.2013 - 07.2016 - Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu, Katedra Administracji, Katedra Bezpieczeństwa Narodowego – adiunkt

4. Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, wskazuje monografię:

Systemy wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2024, ss. 355, ISBN 978-83-227-9831-7.

Recenzent wydawniczy prof. dr hab. Paweł Soroka.

Opis osiągnięcia naukowego

Uwagi wstępne

Systemy wczesnego ostrzegania są elementem prewencyjnego myślenia o konfliktach międzynarodowych w warunkach ich postępującej złożoności i potrzeby multilateralności reakcji. Nowa jakość konfliktów jest warunkowana zmianami na poziomie systemu międzynarodowego. Zmiany w środowisku międzynarodowym są uwarunkowane wieloma zmiennymi niezależnymi. Determinują one przeobrażenia na poziomie systemu międzynarodowego i państw. Narastające współzależności międzynarodowe definiują krajobraz bezpieczeństwa międzynarodowego, który cechuje się m.in. wysoką dynamiką zmian o charakterze nieliniowym, pojawiającymi się jakościowo nowymi, szeroko ujmowanymi sytuacjami kryzysowymi (konflikty społeczne, konflikty zbrojne, konflikty hybrydowe, konflikty pełzające). Obecnie „podwójna zmiana” środowiska międzynarodowego, spowodowana końcem zimnej wojny oraz procesami globalizacji, implikuje ograniczoną zdolnością zapewniania bezpieczeństwa. W konsekwencji w środowisku międzynarodowym występują konflikty o niskiej intensywności mające jakościowo nowe cechy. Obserwowane zmniejszenie intensywności konfliktów występuje z jednoczesnym zwiększeniem ich liczby, a także umiędzynarodowieniem konfliktów wewnętrznych.

Istnieje potrzeba tworzenia systemów bezpieczeństwa, które obok przeciwdziałania i reagowania, będą obejmować ostrzeganie jako kluczowe dla zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego. Systemy wczesnego ostrzegania powinny być skoncentrowane na

działaniach wielostronnych. Organizacje międzynarodowe, których celem statutowym jest zapewnianie bezpieczeństwa, rozwijają w swoich ramach różnego rodzaju rozwiązania, które głównie skoncentrowane są na reagowaniu. Przeprowadzona analiza sytuacji kryzysowych oraz konfliktów zbrojnych na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat pozwala zauważyć, że ośrodki decyzyjne podejmują działania pasywne i niespójne w zakresie przeciwdziałania.

Problemy dotyczące systemów wczesnego ostrzegania, pojawiające się w sferze praktyki, mają również swoje odzwierciedlenie na płaszczyźnie teoretycznej. Kwestia wczesnego ostrzegania jak dotąd na gruncie nauki o stosunkach międzynarodowych nie doczekała się kompleksowego uporządkowania. Najczęściej odniesienie do wczesnego ostrzegania można znaleźć w prognozowaniu międzynarodowym, w którym jest ono klasyfikowane jako rodzaj prognozy czy funkcja prognozy międzynarodowej. Takie podejście nie oddaje w pełni złożoności i istoty wczesnego ostrzegania w stosunkach międzynarodowych, jego znaczenia dla funkcjonowania organizacji międzynarodowych oraz zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego.

Ulokowanie systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych nie jest przypadkowe i odzwierciedla istotę organizacji międzynarodowych jako stałych, sformalizowanych struktur wielostronnych pełniących funkcje spoiwa społeczności międzynarodowej. Takie założenie wynika z kooperacyjnego podejścia do bezpieczeństwa i strategii prewencyjnych. Ponadto organizacje międzynarodowe umożliwiają działania wielostronne, skoordynowane, których celem jest rozwiązywanie wspólnych, często transgranicznych problemów międzynarodowych.

Jednocześnie przeprowadzona analiza w sposób jednoznaczny wykazała, że poza pojedynczymi państwami wykorzystującymi wczesne ostrzeganie na szeroką skalę (USA, Niemcy, Wielka Brytania) jego ujęcie systemowe jest domeną organizacji międzynarodowych. Wskazana cecha powoduje, że systemy wczesnego ostrzegania stanowią pewną właściwość funkcjonalną organizacji międzynarodowych aspirujących do tworzenia międzynarodowych systemów bezpieczeństwa lub funkcjonujących w takich systemach.

Podstawowym założeniem monografii jest analiza systemów wczesnego ostrzegania w kontekście współczesnych konfliktów międzynarodowych oraz roli, jaką te systemy pełnią w zapewnianiu bezpieczeństwa na poziomie globalnym i regionalnym.

W warunkach narastającej złożoności środowiska międzynarodowego oraz rosnącej liczby kryzysów o różnorodnym charakterze, systemy te stają się kluczowym elementem strategii prewencyjnych. Przeobrażenia w systemie międzynarodowym, wynikające z końca zimnej wojny oraz procesów globalizacyjnych, wprowadziły nową jakość do współczesnych

konfliktów, których dynamika oraz specyfika wymaga zintegrowanego podejścia i multilateralnych działań. Zmieniające się warunki międzynarodowe oraz wzrastające współzależności państw powodują, że tradycyjne mechanizmy reagowania na kryzysy stają się niewystarczające. W tym kontekście, systemy wczesnego ostrzegania, które są projektowane w ramach organizacji międzynarodowych, takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie czy Unia Europejska, zyskują na znaczeniu. Organizacje te, realizując swoje cele statutowe w zakresie zapewniania bezpieczeństwa, coraz częściej rozwijają i implementują rozwiązania skoncentrowane na monitorowaniu zagrożeń oraz prewencyjnym działaniu.

Dotychczas w literaturze z zakresu stosunków międzynarodowych, problematyka wczesnego ostrzegania nie została jednak kompleksowo uporządkowana. Istniejące opracowania często koncentrują się na fragmentarycznych aspektach systemów wczesnego ostrzegania, analizując je w kontekście konkretnych regionów lub organizacji międzynarodowych. Również w polskiej literaturze przedmiotu brakuje całościowego ujęcia tej problematyki, co skłoniło mnie do podjęcia bardziej szczegółowych badań w tym zakresie.

Analiza systemów wczesnego ostrzegania ma na celu nie tylko zrozumienie ich roli, ale także wpływu na funkcjonowanie współczesnych organizacji międzynarodowych oraz kształtowanie polityki bezpieczeństwa w Europie.

Z perspektywy teorii stosunków międzynarodowych, systemy wczesnego ostrzegania stanowią ważny element strategii prewencyjnych i kooperacyjnego podejścia do bezpieczeństwa. Niniejsza praca ma na celu wypełnienie luki badawczej poprzez szczegółowe omówienie i uporządkowanie wiedzy na temat tych systemów, co przyczyni się do lepszego zrozumienia ich roli w zapewnianiu międzynarodowego bezpieczeństwa.

Pytania badawcze

W kontekście rosnącej złożoności współczesnych stosunków międzynarodowych oraz dynamicznie zmieniającego się środowiska bezpieczeństwa globalnego, systemy wczesnego ostrzegania nabierają szczególnego znaczenia. W monografii podjęto próbę odpowiedzi na kilka pytań badawczych. Po pierwsze czy wczesne ostrzeganie należy definiować jako środek, proces, mechanizm, czy system? Po drugie, jaki jest zakres przedmiotowy i podmiotowy, a także charakter wczesnego ostrzegania? Po trzecie, czy funkcje organizacji międzynarodowych warunkują wczesne ostrzeganie, czy wczesne ostrzeganie warunkuje funkcjonowanie organizacji międzynarodowych? Po czwarte, jaka jest użyteczność kategorii wczesnego ostrzegania dla stosunków międzynarodowych? Po piąte, w jaki sposób

skonstruowane są systemy wczesnego ostrzegania i jakie kryteria determinują ich skuteczność? Po szóste, czy w kontekście systemów wczesnego ostrzegania można stworzyć *modus operandi* i wypracować pewne stałe wzorce? Po siódme, na ile systemy wczesnego ostrzegania uczą się i dostosowują do nowych warunków i nowych parametrów środowiska międzynarodowego?

Cel

Celem monografii jest analiza systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych na przykładzie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) oraz Unii Europejskiej (UE). Na potrzeby pracy przyjęto zgodnie z ogólną teorią systemów, że system to określony zespół jednostek (części i podsystemów) znajdujących się w procesie wzajemnego oddziaływania (interakcji), który posiada zdolność przechodzenia z jednego stanu do innego. Dodatkowo ze względu na obszerne ramy tematu analiza systemów wczesnego ostrzegania została ograniczona tylko do organizacji międzynarodowych, które wykorzystują systemy wczesnego ostrzegania na obszarze Europy i mają wpisane w statuty postanowienia dotyczące zapobiegania konfliktom. Założeniem opracowania jest analiza tylko systemów wczesnego ostrzegania, a nie systemów wczesnego reagowania czy systemu przeciwdziałania. Zatem w monografii skoncentrowano się na analizie istoty i zakresu systemów wczesnego ostrzegania, a także organizacji międzynarodowych, w których systemy te funkcjonują. Dodatkowo analizie zostały poddane systemy wczesnego ostrzegania przed konfliktami, zatem pominięto inne systemy wczesnego ostrzegania, np. system wczesnego ostrzegania i alarmowania UE służący do powiadamiania na poziomie Unii o poważnych transgranicznych zagrożeniach zdrowia czy System Wczesnego Ostrzegania przed Dezinformacją, również powołany przez Unię.

Głównym celem pracy jest analiza systemów wczesnego ostrzegania przed konfliktami w organizacjach międzynarodowych. Pociąga to konieczność sformułowania celów szczegółowych. W związku z brakiem kompleksowego opracowania dotyczącego systemów wczesnego ostrzegania pierwszy z celów szczegółowych dotyczy uporządkowania dotychczasowego dorobku z zakresu systemów wczesnego ostrzegania oraz określenia ich istoty poprzez wskazanie na ich definicje i zakres, a także podmioty je tworzące. Drugim celem szczegółowym jest próba ułożenia systemów wczesnego ostrzegania w różnych jego wymiarach oraz konfrontacja tej kategorii z kategoriami ugruntowanymi w dyscyplinie stosunki międzynarodowe, jak: prognoza międzynarodowa, system międzynarodowy, zarządzanie kryzysowe na poziomie międzynarodowym, dyplomacja prewencyjna, zmiana na poziomie systemu międzynarodowego warunkująca politykę zagraniczną państw. Teoretyczne

rozważania w zakresie systemów wczesnego ostrzegania generują konieczność odwołania się do celów szczegółowych związanych z praktycznym funkcjonowaniem systemów ulokowanych w wybranych organizacjach międzynarodowych. W konsekwencji tego trzecim celem szczegółowym jest analiza uwarunkowań normatywnych i instytucjonalnych, a także metodologii funkcjonowania systemów wczesnego ostrzegania. Czwartym celem szczegółowym jest analiza przypadków systemów wczesnego ostrzegania w organizacji powszechnej (ONZ) i dwóch organizacjach regionalnych (OBWE, UE).

Hipotezy badawcze

W monografii poddano weryfikacji następujące hipotezy badawcze. Po pierwsze, ulokowanie systemu wczesnego ostrzegania w dyscyplinie stosunki międzynarodowe przyczynia się do zmiany percepcji i wzrostu znaczenia organizacji międzynarodowych w płaszczyźnie zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego. Jednak brak siatki pojęciowej analizowanej kategorii wpływa na deprecjonowanie roli systemów wczesnego ostrzegania w procesie zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego, a także jego użyteczności na gruncie dyscypliny stosunki międzynarodowe. Po drugie, systemy wczesnego ostrzegania warunkują funkcjonowanie organizacji międzynarodowych. Jest to pochodną zwłaszcza ich multilateralnego charakteru oraz funkcji służenia społeczności międzynarodowej. O efektywności i znaczeniu organizacji międzynarodowych powołanych na rzecz bezpieczeństwa decyduje aktywne działanie w zakresie ostrzegania. Zapewnianie bezpieczeństwa jest możliwe, jeśli jest stworzony system reagowania, a ten z kolei jest uwarunkowany odpowiednim przygotowaniem, co czyni systemy wczesnego ostrzegania kluczowymi elementami w procesie zapewniania bezpieczeństwa. Po trzecie, prawidłowo skonstruowany system wczesnego ostrzegania generuje właściwe i adekwatne do zagrożeń komunikaty wczesnego ostrzegania, a jednocześnie ma swoją kontynuację w systemie wczesnego reagowania. Efektywność systemu wczesnego ostrzegania nie powinna być oceniana na podstawie reakcji. Brak właściwych działań podejmowanych przez decydentów politycznych w zakresie przeciwdziałania sytuacjom wskazanym we wczesnym ostrzeżeniu nie jest przedmiotem zainteresowania systemu. Systemy mają generować ostrzeżenia. Po czwarte, ze względu na dynamikę zmian w środowisku międzynarodowym, a także odmienny, specyficzny i niepowtarzalny charakter współczesnych konfliktów zasadne jest tworzenie i rozwijanie systemów wczesnego ostrzegania, które uwzględniają specyfikę organizacji międzynarodowych.

Struktura pracy

Monografia została podzielona na dwie części: teoretyczną i empiryczną. W związku z przyjętym założeniem odnoszącym się do uprządkowania zagadnienia systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych w pierwszej części dokonano analizy ich istoty. Wskazano na ich zakres podmiotowy oraz przedmiotowy. Odniesiono się również do ujmowania wczesnego ostrzegania w kategoriach procesu oraz systemu. W tej części opracowania podjęto próbę wskazania na istotę i specyfikę organizacji międzynarodowych oraz ich głównych funkcji. Celem tej części pracy było stworzenie siatki pojęciowej dla analizowanej kategorii oraz ukazanie głównych jej korelatów. Mając na względzie zakres przedmiotowy monografii odnoszący się do konfliktów oraz sytuacji kryzysowych, również te kategorie zostały poddane analizie. Takie działanie jest kluczowe i niezbędne przede wszystkim ze względu na zmianę charakteru współczesnych konfliktów w przestrzeni międzynarodowej, które charakteryzują się innymi parametrami. W tej części monografii odniesiono się też do zagadnień związanych z ewolucją systemów wczesnego ostrzegania oraz podstaw metodologicznych funkcjonowania przeszłych i obecnych systemów tego typu. W związku z dynamiką zmian w ramach analizowanych systemów wczesnego ostrzegania i wynikającymi z niej częstymi zmianami instytucjonalnymi oraz operacyjnymi przyjęto, że przedstawiony w opracowaniu stan normatywno-instytucjonalny oraz operacyjny jest aktualny na 31 grudnia 2023 r.

Na potrzeby analizy systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych, zwłaszcza w ich empirycznym wymiarze, przyjęto cezurę czasową obejmującą lata 2013–2023. Wybór 2013 r. jako punktu początkowego analizy ma znaczenie ze względu na wydarzenia związane z Euromajdanem, które doprowadziły do głębokich zmian politycznych w Ukrainie, a jednocześnie spowodowały, że problemy tego państwa stały się przedmiotem szczególnego zainteresowania systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych. Sygnały identyfikowane przez systemy wczesnego ostrzegania były jednoznacznie interpretowane jako ostrzeżenie przed konfliktem. Zostało to potwierdzone aneksją Krymu przez Federację Rosyjską oraz wybuchem konfliktu zbrojnego w Donbasie. Jednak użyteczność systemów wczesnego ostrzegania nie kończy się wraz z wybuchem konfliktu, a jest źródłem informacji w kontekście dalszego jego rozwoju, zatem są one wykorzystywane na każdym etapie konfliktu. Zdolność systemów wczesnego ostrzegania do zastosowania ich w czasie trwania konfliktów pozwoliła na pogłębioną analizę przebiegu i eskalacji konfliktu w Ukrainie z perspektywy organizacji międzynarodowych: ONZ, OBWE i UE. Z kolei wybór 2023 r. jako końcowej cezury pozwolił na uwzględnienie najnowszych

wydarzeń i trendów zarówno w zakresie operacjonalizacji systemów, jak i rozwoju sytuacji w Ukrainie, a to z kolei jest istotne dla uzyskania pełnego obrazu funkcjonowania systemów wczesnego ostrzegania w ostatniej dekadzie. Analiza systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych przeprowadzona dla okresu 2013–2023 obejmuje kluczowe wydarzenia i zmiany w kontekście międzynarodowym, które miały wpływ na systemy wczesnego ostrzegania. Powala ona na kompleksowe zrozumienie wyzwań, z jakim musiały zmierzyć się organizacje międzynarodowe oraz ocenę skuteczności ich działań w zakresie zapobiegania i reagowania na kryzys.

Druga część monografii ma charakter empiryczny. Na potrzeby realizacji tematu przyjęto podmiotowe kryterium analizy. Jej przedmiotem są systemy wczesnego ostrzegania w trzech organizacjach międzynarodowych: ONZ, OBWE oraz UE. Kryterium doboru organizacji międzynarodowych był zakres działania organizacji na obszarze Europy, a także to, by z zapisów statusowych danej organizacji wynikało, że jednym z jej celów jest zapobieganie konfliktom. Dodatkowo skoncentrowano się na organizacjach, które mają charakter cywilny. Wymusiło to pewną logikę kolejnych rozdziałów, które ze względu na specyfikę tematu mają bardzo podobny układ i zostały uporządkowane według trzech poziomów: poziomu strategicznego, w którym dokonano analizy podstaw normatywno-instytucjonalnych systemów wczesnego ostrzegania; poziomu analizy funkcjonowania systemu, który odnosi się do funkcjonujących procedur operacyjnych, tworzących komponent analityczny poszczególnych systemów; poziomu działania, który odnosi się do analizy przypadku, w którym system został zastosowany.

W celu porównania zaangażowania organizacji międzynarodowych w zakresie tworzenia ostrzeżenia wybrano jeden reprezentatywny przypadek – Ukrainę. Ostrzeżenia wysyłane do i w sprawie Ukrainy w latach 2012–2022 zostały poddane analizie, która w takim horyzoncie czasu pokazała dynamikę narastającego napięcia w tym państwie oraz percepcję wybranych organizacji międzynarodowych w kwestii płynących z tego zagrożeń, a także działania systemów wczesnego ostrzegania. Konflikt w Ukrainie nie rozpoczął się 24 lutego 2022 r. Narastanie napięcia oraz jego początki mają swoje podłoże w 2008 r., kiedy poinformowano, że państwo to rozpoczęło rozmowy z UE w sprawie współpracy handlowej. Konflikt ten potęgowany był kryzysem energetycznym w 2009 r., „pomarańczową rewolucją”, kryzysem na linii Rosja–Ukraina, a także aneksją Krymu w 2014 r. Były to sygnały ostrzegawcze przed konfliktem. „Zamrożenie” kryzysu po 2014 r. stworzyło specyficzną dynamikę stosunków pomiędzy Federacją Rosyjską a Ukrainą, które charakteryzowały się pewną liniowością i względną przewidywalnością.

W niniejszej monografii w związku z podjętym tematem skoncentrowano się na analizie sygnałów ostrzegawczych oraz ostrzeżeń wysyłanych przez organizacje międzynarodowe, a nie wczesnych reakcjach. Zatem podjęto próbę oceny prawidłowej percepcji zagrożeń konfliktem w Ukrainie przez organizacje międzynarodowe. Punkt ciężkości został przeniesiony na sam fakt konstruowania ostrzeżeń oraz zidentyfikowanych sygnałów ostrzegawczych. W związku z tym analiza wczesnego reagowania zajmuje marginalne miejsce w monografii. Zasadne jest również podkreślenie, że ocena sytuacji w Ukrainie ujmuje perspektywę organizacji międzynarodowych, a nie podmiotów wewnętrznych.

Metody badawcze

Metodologia monografii ma strukturę trójwarstwową, obejmującą podstawy teoretyczne, metody i techniki badań. Podstawy teoretyczne tworzy neoliberalny instytucjonalizm, który z punktu widzenia analizowanego tematu zawiera trzy istotne elementy. Po pierwsze, stosunki międzynarodowe są anarchistyczne w sensie braku centralnego ośrodka władzy. Po drugie, uznaje on państwo za głównego, pragmatycznego i racjonalnego aktora stosunków międzynarodowych, który na potrzeby realizacji własnych interesów modyfikuje swoje działania, uznając rolę i znaczenie organizacji międzynarodowych. Po trzecie, organizacje międzynarodowe wymuszają na państwach koordynację działania w celu realizacji współpracy międzynarodowej, w konsekwencji zmniejszając niepewność stosunków międzynarodowych.

W pracy wykorzystano kilka metod badawczych. Analiza czynnikowa została wykorzystana w procesie porządkowania i systematyzowania kategorii systemu wczesnego ostrzegania, a także w celu omówienia elementów systemów wczesnego ostrzegania występujących w każdej organizacji międzynarodowej. Analiza porównawcza była szczególnie istotna w procesie oceny funkcjonujących systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych. Wykorzystano ją najszerzej w części poświęconej wnioskowi. W części poświęconej organizacjom międzynarodowym dokonano ich analizy na trzech poziomach: podstaw normatywno-instytucjonalnych, operacjonalizacji oraz działania, co pozwoliło na ich porównanie. Z kolei analiza przypadków została zastosowana na dwóch poziomach: jako analiza wybranych organizacji międzynarodowych oraz do konfrontacji teorii i praktyki związanej z funkcjonowaniem systemów wczesnego ostrzegania na przykładzie wybranego państwa.

Wykorzystano też kilka technik badawczych. Analiza stanu literatury była szczególnie użyteczna na etapie formułowania podstaw funkcjonowania systemów wczesnego ostrzegania.

Z kolei analiza zawartości dokumentów była niezbędna w procesie omówienia podstaw normatywnych i instytucjonalnych oraz operacjonalizacji systemu wczesnego ostrzegania.

Wnioski

Przeprowadzona analiza pozwoliła na weryfikację hipotez badawczych oraz wyciągnięcie wniosków ogólnych zarówno o naturze bezpieczeństwa międzynarodowego oraz organizacji międzynarodowych, a także szczegółowych zwłaszcza o specyfice systemów wczesnego ostrzegania. Bezpieczeństwo międzynarodowe jest kategorią złożoną, współzależną i zależną od wielu czynników. Państwa jako główni aktorzy stosunków międzynarodowych, są odpowiedzialne za bezpieczeństwo zarówno wewnętrzne, jak i międzynarodowe, dążąc do realizacji własnych interesów. Złożoność środowiska międzynarodowego oraz występujące w nim zagrożenia często przewyższają możliwości pojedynczych państw, co wymaga multilateralnych działań realizowanych przez organizacje międzynarodowe. Organizacje te, odpowiadając na wyzwania współczesnych kryzysów, rozwijają systemy wczesnego ostrzegania, które stanowią kluczowy element architektury bezpieczeństwa. Obejmuje ona trzy poziomy: ostrzeganie, reagowanie i odbudowę. Systemowe podejście do bezpieczeństwa wynika z rosnącej złożoności i współzależności stosunków międzynarodowych. Wczesne ostrzeganie jako narzędzie analizy stosunków międzynarodowych, jest z natury systemowe, co potwierdzają zarówno teoria, jak i praktyka. W przeszłości mechanizmy te były fragmentaryczne i nieskuteczne, jednak obecnie ewoluują, obejmując szerszy zakres podmiotowy i przedmiotowy. Dotyczy to zarówno zaangażowania organizacji międzynarodowych, jak i rozszerzenia odbiorców wczesnych ostrzeżeń, w tym na społeczeństwo obywatelskie.

Przyjęte na potrzeby monografii hipotezy zostały zweryfikowane. Pierwsza, odnosząca się do ulokowania systemu wczesnego ostrzegania w nauce o stosunkach międzynarodowych i jego roli w zmianie percepcji i wzroście znaczenia organizacji międzynarodowych w płaszczyźnie zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego, została zweryfikowana pozytywnie. Systemy wczesnego ostrzegania zmieniają znaczenie i użyteczność organizacji międzynarodowej, rozszerzając jej zakres działania. Przyczyniają się do zmiany jej funkcji z adaptacyjnych na kreacyjne, tym samym podnosząc jej znaczenie w stosunkach międzynarodowych. Dodatkowo rozszerzają jej skuteczność w związku z rozbudową potencjału w zakresie przeciwdziałania konfliktom. W monografii podjęto próbę uporządkowania siatki pojęciowej, co pozwoliło na dalszą pogłębioną analizę systemów wczesnego ostrzegania przed konfliktami.

Druga hipoteza, związana z warunkowaniem przez systemy wczesnego ostrzegania funkcjonowania organizacji międzynarodowych, również została zweryfikowana pozytywnie. Systemy wczesnego ostrzegania najpełniej oddają funkcję służenia społeczności międzynarodowej w aspekcie zapewniania bezpieczeństwa i pokoju na świecie. Włączenie analizowanych systemów do praktyki funkcjonowania organizacji dopełnia architekturę bezpieczeństwa. Komponent ostrzegawczy bezpośrednio przekłada się na zapobieganie konfliktom. Systemy wczesnego ostrzegania zmieniają funkcje organizacji międzynarodowych, których są częścią. Zmiana odnosi się do ewolucji organizacji międzynarodowych i pełnienia przez nie roli kreacyjnej. Posiadając system wczesnego ostrzegania, organizacja międzynarodowa ma potencjał tworzenia sytuacji pożądanых w zakresie bezpieczeństwa, a ponadto może wpływać na relację między państwami.

Trzecia hipoteza, dotycząca prawidłowo skonstruowanego systemu wczesnego ostrzegania i w konsekwencji generowania adekwatnych do zagrożeń komunikatów wczesnego ostrzegania, również została zweryfikowana pozytywnie. Przeprowadzona analiza jednoznacznie wskazuje, że systemy wczesnego ostrzegania w ONZ, OBWE oraz UE mają logiczne i spójne podstawy normatywno-instytucjonalne, a także konsekwentnie realizowane założenia operacyjne. Badane systemy generowały sygnały ostrzegawcze oraz komunikaty wczesnego ostrzegania, jednak zawiódł system reagowania. Na brak odpowiednio wczesnej reakcji międzynarodowej nałożyła się również swego rodzaju mispercepcja, która nie pochodziła z systemu wczesnego ostrzegania, a z interpretacji decydentów politycznych w analizowanych organizacjach. Zatem system jest skuteczny, spełnia swoją rolę, gromadzi, analizuje i dostarcza ostrzeżeń, jednak zgodnie z zasadami nie podejmuje działań, tylko je rekomenduje. Należy przy tym wskazać, że najbardziej spośród trzech analizowanych systemów zachowawczy jest system UE. Tworzenie list i procedura wytypowania ograniczonej liczby państw priorytetowych nie koresponduje z dynamicznie zmieniającą się sytuacją międzynarodową. Z kolei systemy OBWE i ONZ są bardziej elastyczne, gromadzą dane równocześnie z wielu państw.

Złożoność systemów wczesnego ostrzegania przed konfliktami poddanych analizie, a także koncentracja na innym zakresie terytorialnym, podmiotowym oraz przedmiotowym pozwala potwierdzić kolejną hipotezę związaną z dynamiką zmian w środowisku międzynarodowym, które determinują konieczność tworzenia różnego typu systemów. Przeprowadzona analiza potwierdza tę hipotezę. Wybrane do analizy organizacje międzynarodowe i funkcjonujące w ich ramach systemy w celu wypracowania wczesnego ostrzeżenia, mimo że posiadają cechy wspólne, to różnią się pod tym względem, że kładą nacisk

na różne wymiary bezpieczeństwa. Dodatkowo taka konstrukcja systemów wczesnego ostrzegania powinna przełożyć się na większą skuteczność w zakresie zapobiegania konfliktom.

Ostatnia hipoteza, dotycząca ujmowania systemów wczesnego ostrzegania jako kompleksowego, złożonego, dynamicznego i wielopoziomowego systemu, została też zweryfikowana pozytywnie. Trwająca od lat 90. XX w. instytucjonalizacja, a także doprecyzowanie siatki pojęciowej potwierdzają słuszność tej hipotezy. Jednocześnie jest to widoczne w praktyce działania systemów wczesnego ostrzegania.

Przeprowadzona analiza systemów wczesnego ostrzegania przed konfliktami i zrealizowany podział treści na trzy poziomy analizy: strategiczny, funkcjonowania systemu oraz działania pozwala na wskazanie podobieństw i różnic.

Celem wspólnym analizowanych systemów jest zapobieganie konfliktom. Z punktu widzenia strategicznego we wszystkich poddanych analizie systemach kompetencje w zakresie wczesnego ostrzegania zostały podzielone pomiędzy państwa członkowskie a konkretne organizacje międzynarodowe. Różnica polega przede wszystkim na dedykowaniu systemów konkretnym terytoriom. O ile w ONZ i OBWE systemy są skierowane do wnętrza, a zatem wczesne ostrzeganie dotyczy ich państw członkowskich, o tyle system wczesnego ostrzegania w UE przed konfliktami jest dedykowany na zewnątrz, a zatem monitoruje sytuację w państwach spoza Unii.

Na poziomie funkcjonowania systemu, który dotyczy procedur wypracowywania wczesnego ostrzegania, OBWE i UE posiadają względnie sformalizowane procesy, natomiast system wczesnego ostrzegania w ONZ przed konfliktami jest określany jako system nieformalny. Warto zwrócić uwagę, że wszystkie systemy działają na źródła otwartych, przy czym punkt ciężkości analizowanych danych różni się między sobą. Z jednej strony mamy do czynienia z kompleksową analizą obszarów ryzyka, natomiast z drugiej strony analizowane są różne wskaźniki, a także z różnych źródeł czerpane są informacje dotyczące sytuacji. Wszystkie poddane analizie systemy łączą w sobie zarówno analizę jakościową, jak i ilościową, a także zawierają w sobie komponent budowania sieci ekspertów. Warto wskazać na subtelą różnicę związaną z wychwytywaniem pierwszych symptomów przyszłych konfliktów, które w zależności od „specjalizacji” organizacji różnią się między sobą. Na przykład OBWE koncentruje się na monitorowaniu wskaźników związanych z wolnością mediów, ochroną praw człowieka w wymiarze ludzkim. Z kolei w wymiarze militarnym dość istotne są parametry pochodzące z płaszczyzny militarnej. UE analizuje w pierwszej kolejności czynniki polityczne i gospodarcze, natomiast ONZ koncentruje się na stosunkowo rozległych zjawiskach,

np. masowych migracjach, problemie z dostępem do wody, jako czynnikach sprzyjających przyszłemu konfliktom.

Cechą wspólną analizowanych systemów jest ich hybrydowy charakter. Po pierwsze, sam proces jest mocno osadzony w stworzonej procedurze, ma charakter odpolityczniony do momentu wypracowania wczesnego ostrzeżenia. Po drugie, jest upolityczniony w momencie decyzji o formalnie/oficjalnie wystosowanym ostrzeżeniu. W konsekwencji niekiedy może dochodzić do zaniechania podjęcia decyzji o działaniach prewencyjnych, co jest kolejnym elementem łączącym analizowane systemy. Często interesy polityczne, gospodarcze, ekologiczne stoją w sprzeczności z podejmowaniem działań prewencyjnych przez analizowane systemy. W każdym z nich w dalszym ciągu występuje problem luki między wczesnym ostrzeganiem a wczesnym działaniem. Z kolei na poziomie działania, odnosząc się do wybranego *case study* – Ukrainy, należy stwierdzić, że wczesne ostrzeżenie zostało prawidłowo (z punktu widzenia czasu oraz trafności) przygotowane przez OBWE oraz UE (zwłaszcza w programie pilotażowym), które od 2013 r. wskazywały na możliwe negatywne scenariusze rozwoju sytuacji w tym państwie.

Podsumowując, systemy wczesnego ostrzegania przed konfliktami w organizacjach międzynarodowych stanowią istotny element architektury bezpieczeństwa światowego oraz regionalnego. Obecnie funkcjonujące rozwiązania są niewystarczające. Wynika to zarówno z luki występującej pomiędzy wczesnym ostrzeganiem a wczesnym reagowaniem, jak i z procedur analizowanych systemów, które finalnie stają się uzależnione od woli ośrodka decyzyjnego organizacji międzynarodowych. Niemniej w związku z dynamiką zmian w środowisku międzynarodowym oraz zmianą parametrów współczesnych konfliktów pewne jest, że zapotrzebowanie na tworzenie i rozwijanie systemów wczesnego ostrzegania przed konfliktami jest nieuniknione, a wręcz pożądane dla zapewniania bezpieczeństwa w skali państwa, regionu oraz świata.

Obszary badawcze

Prowadzonym badaniom starałam się nadawać cechy specyficznej dla mnie tożsamości badawczej dotyczącej przedmiotu badań oraz stosowanych podejść teoretycznych i metodologicznych. Zakres tematyczny prowadzonych badań, potwierdzony publikacjami, dotyczy stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa międzynarodowego. W szczególności przedmiotem moich zainteresowań badawczych były wymieniane już systemy wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych, bezpieczeństwo energetyczne, ale także wewnątrzpaństwowe uwarunkowania zachowań międzynarodowych państw.

Głównym obszarem moich zainteresowań badawczych jest bezpieczeństwo międzynarodowe. W ostatnich latach moja praca naukowa koncentrowała się na różnych jego aspektach i wymiarach. Badania systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych stanowią istotną część moich zainteresowań. Przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe jest wynikiem badań prowadzonych od 2013 roku w zakresie wczesnego ostrzegania i nawiązuje do moich szerszych zainteresowań, skupionych wokół zagadnień bezpieczeństwa międzynarodowego oraz zarządzania kryzysowego. Częstokwym efektem moich badań są artykuły, Trubalska J., *Koncepcje i dylematy wczesnego ostrzegania*, [w:] *Prognozowanie w naukach społecznych. Wymiar narodowy i międzynarodowy*, red. H. Świeboda, Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, Warszawa 2018, ss. 28-43 oraz Marzec J., *Early warning mechanisms for global crises in non-governmental organisations*, "Przegląd Europejski" 2022, nr 3, ss. 113-121, a także prezentacja badań podczas konferencji naukowych:

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Prognozowanie w bezpieczeństwie narodowym i międzynarodowym”, 10.03.2017 r., organizator: Katedra Bezpieczeństwa Międzynarodowego Instytutu Studiów Strategicznych Akademii Sztuki Wojennej, Stowarzyszenie Ruchu Wspólnot Obronnych, referat: *Prognozowanie przez ostrzeżenie. Rola wczesnego ostrzegania w prognozowaniu międzynarodowym*.
- III Jagiellońskiej Konferencji Bezpieczeństwa "Systemy bezpieczeństwa: wymiar lokalny, regionalny i globalny", 19-20.09.2019 r. organizator: Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych, Zakład Bezpieczeństwa Narodowego Uniwersytetu Jagiellońskiego, referat: *Regionalne systemy wczesnego ostrzegania*.
- Międzynarodowa interdyscyplinarna naukowo-praktyczna konferencja „Problemy współczesnej Europy i praktyczne rozwiązania”, organizator: Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 28 maja 2022 r., referat: *Mechanizm wczesnego ostrzegania przed konfliktami w International Crisis Group*.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Od Lublina do Lizbony – 15 lat Polski w strefie Schengen. Korzyści dla społeczeństwa obywatelskiego”, 27.04.2023 r., organizator: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II Fundacja Konrada Adenauera w Polsce Instytut Nauk o Polityce i Administracji KUL Instytut Ekonomii i Finansów UMCS Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich Oddział Lubelski Koło Naukowe

Stosunków Międzynarodowych KUL Stowarzyszenie Edukacji i Badań Międzynarodowych ERIA, referat: *Mechanizmy wczesnego ostrzegania w wielowymiarowym zarządzaniu granicami zewnętrznymi Unii Europejskiej*.

- I Kongres Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych „Studia Regionalne w dyscyplinie stosunki międzynarodowe. Analiza porównawcza architektury pokoju i bezpieczeństwa w regionie Europy i Indo-Pacyfiku”, 9-10.11.2023r., organizator: Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Uniwersytet Łódzki, referat: *Wczesne ostrzeganie w UE – wybrane aspekty*.

Pogłębiona i szczegółowa analiza wczesnego ostrzegania, pozwoliła na przygotowanie przekrojowego opracowania na temat *Systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych*.

Potrzeba szczegółowej i pogłębionej analizy systemów wczesnego ostrzegania wynika z moich zainteresowań badawczych związanych z zarządzaniem kryzysowym, zarówno na poziomie państwowym, jak i międzynarodowym. Badania zarządzania kryzysowego skłoniły mnie do głębszej analizy fazy zapobiegania, nie tylko w kontekście zarządzania kryzysowego, ale szczególnie w obszarze prewencji konfliktów. Początkowo koncentrowałam się głównie na poziomie państwowym, co zaowocowało publikacjami naukowymi oraz dwoma rozdziałami w monografiach pod redakcją. Te badania stały się punktem wyjścia do postawienia pytań dotyczących normatywno-instytucjonalnych podstaw na poziomie międzynarodowym oraz do analizy empirycznej modeli funkcjonujących w organizacjach międzynarodowych.

Artykuły naukowe

1. Trubalska J., *Planowanie cywilne w zarządzaniu kryzysowym*, „Prakseologia i Zarządzanie. Zeszyty Naukowe TNP” 2017, nr 1, ss. 6-18.
2. Trubalska J., *Wielowymiarowe zarządzanie granicami zewnętrznymi UE*, „Przegląd Geopolityczny” 2017, 19, s. 104-113.

Rozdziały w monografiach

1. Trubalska J., *Proces zarządzania kryzysowego w przeciwdziałaniu i zwalczaniu zdarzeń o charakterze terrorystycznym*, [w:] *Reagowanie na zamach terrorystyczne. Wybrane zagadnienia*, red. J. Stelmach, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016, ss. 145-158, ISBN: 978-83-8085-30-2-7.

2. Trubalska J., *Potencjał trzeciego sektora w procesie zarządzania kryzysowego*, [w:] *Zarządzanie kryzysowe. Problemy, wyzwania, kierunki doskonalenia.*, red. I. Denysiuk, Z. Sobejko, Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, Warszawa 2017, ss. 150-162, ISBN: 978-83-7523-569-2.

Dominującym obszarem moich badań naukowych jest bezpieczeństwo międzynarodowe. W wyniku tych badań przygotowałam we współredakcji książkę *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrane problemy*, red. M. Gąska, J. Trubalska J., Wydawnictwo WSEI, Lublin 2015, ss. 355, ISBN: 978-83-64527-23-4. Ponadto, badając bezpieczeństwo państwa w cyberprzestrzeni, współredagowałam trzy monografie oraz napisałam współautorski rozdział w monografii.

1. Trubalska J., Wojciechowski Ł. red., *Cyberbezpieczeństwo jako element bezpieczeństwa państwa i ochrony obywateli*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2019, ss.86, ISBN: 978-83-66159-25-9.
2. Trubalska J., Wojciechowski Ł. red., *Bezpieczeństwo państwa w cyberprzestrzeni*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2017, ss. 156, ISBN: 978-83-64527-70-8.
3. Trubalska J., Wojciechowski Ł. red., *Bezpieczeństwo osób w cyberprzestrzeni*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2017, ss. 148, ISBN: 978-83-64527-71-5.
4. Trubalska J., Trubalski A., *Bezpieczeństwo Polski w cyberprzestrzeni*, [w:] *Bezpieczeństwo państwa i obywateli w cyberprzestrzeni*, red. J. Trubalska, Ł. Wojciechowski, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2017, ss.17-30, ISBN: 978-83-64527-70-8.

W badaniach bezpieczeństwa międzynarodowego, szczególnym i dominującym przedmiotem badania jest bezpieczeństwo energetyczne. W kontekście badań systemów wczesnego ostrzegania, kwestie bezpieczeństwa energetycznego odgrywają szczególnie istotną rolę w zrozumieniu zależności wynikających z rywalizacji i współpracy oraz ich konsekwencji dla bezpieczeństwa państwa i regionu. Dodatkowo umożliwiają dogłębne zrozumienie lokalnych i międzynarodowych dynamik geopolitycznych oraz ich wpływu na stabilność i bezpieczeństwo energetyczne regionu. Efektem prowadzonych badań i analiz w zakresie bezpieczeństwa energetycznego jest monografia autorska J. Trubalska, *Bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Wydawnictwo PTG, Kraków 2015, ss. 314, ISBN: 978-83-940397-2-1, a także 10 artykułów naukowych i 12 rozdziałów w monografiach.

W badaniach bezpieczeństwa energetycznego koncentrowałam się głównie na analizie polityki energetycznej Polski, z uwzględnieniem jej międzynarodowego wymiaru, szczególnie współpracy z państwami Grupy Wyszehradzkiej. Dążyłam również do połączenia teorii z praktyką bezpieczeństwa energetycznego państwa w perspektywie porównawczej.

Rozdziały w monografiach:

1. Trubalska J., *Studium przypadku – Słowacja*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne. Wybrane zagadnienia*, red. A. Wiącek, M. Ruszel, J. Stec-Rusiecka, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2022, ss.209-228, ISBN:978-83-7934-568-7.
2. Trubalska J., *Miejsce węgla brunatnego w bilansie energetycznym*, [w:] *Wybrane aspekty bezpieczeństwa państwa w ujęciu instytucjonalno-prawnym*, red. J. Trubalska M. Paździor, Ł. Wojciechowski, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2019, ss.131-139, ISBN:978-83-66159-15-0.
3. Trubalska J. *Koncepcja unii energetycznej – wyzwania i perspektyw rozwoju*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne. Koncepcje, wyzwania, interesy*, red. A. Podraza, J. Gryz, M. Ruszel, PWN, Warszawa 2018, ss.147-157, ISBN: 978-83-01-19751-3.
4. Trubalska J., Popik K. (współautorstwo), *Gospodarka gruntami i rekultywacja terenów pogórnich w świetle aktualnych rozwiązań prawnych*, [w:] *Ochrona prawna zasobów naturalnych*, red. J. Stelmasiak, E. Kruk, G. Lubeńczuk, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018, ss.181-191, ISBN:978-83-227-9064-9.
5. Trubalska J. *Rywalizacja państw o surowce energetyczne*, [w:] *Współczesne bezpieczeństwo ekonomiczne i społeczno-kulturowe. Wymiar międzynarodowy*, red. M. Gębska, Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, Lublin 2017, s. 179-189 ISBN:978-83-7523-588-3.
6. Trubalska J., *Znaczenie elektrowni jądrowych dla bezpieczeństwa energetycznego w państwach Unii Europejskiej*, [w:] *Geopolityka współczesnego bezpieczeństwa energetycznego. Wybrane aspekty*, red. M. Ilnicki, Ł. Nowakowski, I. Protasowicki, Warszawa 2017, s.144-161, ISBN:978-83-943405-2-0.
7. Trubalska J., *Wenezuelski „paradoks obfitości*, [w:] *Przeobrażenia geopolityczne i nowe zagrożenia w Ameryce Łacińskiej*, red. K. Krzywicka, P. Trefler, UMCS, Lublin 2016, ss. 433-450, ISBN 978-83-7784-589-9.
8. Trubalska J., *Realizacja polityki ochrony środowiska przez jednostki samorządu terytorialnego na przykładzie województwa lubelskiego*, [w:] *25 lat funkcjonowania*

- samorządu terytorialnego w Polsce – teoria i praktyka*, red., K. Popik, B. Szmulik, M. Mazuryk, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2016, ss.167-182, ISBN: 978-83-64527-34-0.
9. Trubalska J., *Lokalny wymiar bezpieczeństwa energetycznego na przykładzie województwa lubelskiego*, [w:] *Organizacja bezpieczeństwa lokalnego na przykładzie województwa lubelskiego. Wybrane problemy*, red. M. Gąska, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2016, ss. 65-89, ISBN:978-83-63767-85-3.
 10. Trubalska J., *Polsko-litewska współpraca energetyczna*, [w:] *20 lat polsko – litewskiego sąsiedztwa (1991-2011). Próba bilansu*, red. K. Marzęda – Młynarska, J. Olchowski, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015, ss. 57-70, ISBN: 978-83-7784-697-1.
 11. Trubalska J., *Infrastruktura energetyczna UE w kontekście budowy wspólnego rynku energii na przykładzie infrastruktury gazu ziemnego w Europie Środkowej*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne na wspólnym rynku energii UE*, red. S. Gędek, M. Ruszel, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2015, ss. 35-50, ISBN: 978-83-62751-38-9.
 12. Trubalska J., *Rola Międzynarodowej Agencji Energetycznej w polityce energetycznej Polski*, [w:] *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrane problemy*, red. M. Gąska, J. Trubalska, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2015, ss. 80-94, ISBN: 978-83-64527-23-4.

Artykuły w czasopismach

1. Marzec J., *The Hydrogen Policy of the Visegrad Countries. A comparative study*, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” 2023, z.2, ss. 73-90.
2. Trubalska J., *The prospects for energy cooperation in the Visegrad Group*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin-Polonia, Sectio M” 2019, vol. IV, s. 65-75.
3. Trubalska J., *W kierunku unii energetycznej. Nowa koncepcja bezpieczeństwa energetycznego w Unii Europejskiej*, „Zeszyty Naukowe Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN” 2017, nr 97, ss. 21-32.
4. Trubalska J., *Trans-European Energy Infrastructure Projects. The case of the North-South Gas Corridor*, „Humanities and Social Sciences” 2016, nr 23, vol. XXI, ss. 191-203.

5. Trubalska J., *Wybrane elementy infrastruktury krytycznej w Polsce*, „Zeszyty Naukowe WSEI, „Seria Administracja” 2015, nr 5 ss.111 -120.
6. Trubalska J., *Realizacja bezpieczeństwa energetycznego Polski*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne w Europie*, red. B. Bojarczyk, J. Olchowski, TEKA Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych” O.L. PAN, tom IX, Lublin 2014, ss. 33 – 50.
7. Trubalska J., *W kierunku dywersyfikacji. Rola elektrowni jądrowej w zapewnianiu bezpieczeństwa energetycznego Polski*, „Zeszyty Naukowe WSEI, Seria: Administracja”, 2014, vol. 4, nr 1, ss. 123 – 130.
8. Trubalska J., *Próba oceny bezpieczeństwa energetycznego Polski – stan obecny*, „TEKA Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych” O.L. PAN, tom IX a, Lublin 2014, ss. 139 – 147.
9. Trubalska J., *Solidarność energetyczna Unii Europejskiej – próba definicji*, „Studia i analizy europejskie” 2011, nr 2 (8)/2011, ss. 108 – 116.
10. Trubalska J., *Podziemne magazyny gazu jako element bezpieczeństwa energetycznego Polski*, „TEKA Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych” O.L. PAN, tom V, Lublin 2010, ss. 108 – 118.

W swojej pracy badawczej zajmowałam się również analizą polityki wewnętrznej państw i jej wpływem na stosunki międzynarodowe. Moje zainteresowania koncentrowały się głównie na procesach demokratyzacji, przestępczości gospodarczej, zagrożeniach dla bezpieczeństwa ekonomicznego, sądach antykorupcyjnych oraz terroryzmie. Mimo że badania te miały charakter cząstkowy, były ściśle powiązane z tematyką wczesnego ostrzegania i próbą odpowiedzi na pytanie: jakie wskaźniki są kluczowe dla budowy wczesnego ostrzeżenia? Czy obejmują one jedynie dane z płaszczyzny militarnej, czy istnieje grupa wskaźników, które w każdym regionie mogą świadczyć o zbliżającym się kryzysie lub konflikcie? W tym kontekście prowadziłam badania nad Brazylią i Wenezuelą, analizując tamtejsze procesy demokratyczne.

Efektom wskazanych badań są:

- 1 monografia
- 2 współredagowane monografie
- 2 artykuły naukowe
- 3 rozdziały w monografii

Monografia

1. Trubalska J., *Wenezuela – demokracja na rozdrożu*, Lublin, Wydawnictwo Episteme, 2021, ss. 59, ISBN: 978-83-65172-39-6.

Monografie pod współredakcją:

1. Trubalska J., Wojciechowski Ł. red., *Kształtowanie bezpieczeństwa wewnętrznego w wymiarze administracyjno-prawnym jako zadanie wybranych podmiotów administracji publicznej i sektora prywatnego*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2020, ss.280, ISBN: 978-8366159-46-4.
2. Trubalska J., Paździor M. Wojciechowski Ł., red., *Wybrane aspekty bezpieczeństwa państwa w ujęciu instytucjonalno-prawnym*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2019, ss.139, ISBN:978-83-66159-15-0.

Artykuły naukowe:

1. Trubalska J., *System antyterrorystyczny w Polsce – wybrane aspekty*, „Zeszyty Naukowe Akademii Obrony Narodowej” 2016, tom 105, nr 4, ss. 153-166.
2. Trubalska J., *Brazil's elections in 2014 - an attempt to summarise*, “Anuario Latinoamericano. Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales” 2015, vol.2, ss. 59-70.

Rozdziały w monografii:

1. Marzec J., *Ekspertyza dotycząca niezależnych organów do spraw zwalczania korupcji oraz sądów antykorupcyjnych w Ukrainie*, [w:] *Instytucjonalna architektura organów ochrony i przestrzegania prawa w porządkach prawnych współczesnych państw w perspektywie komparatystycznej. Niezależne organy do spraw zwalczania korupcji oraz sądy antykorupcyjne w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym*, red. J. Michalska, A. Pogódek, Wydawnictwo Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2023, ss. 351-389, ISBN: 978-83-66454-91-0.
2. Trubalska J., *Przestępczość gospodarcza i jej implikacje dla bezpieczeństwa ekonomicznego Polski*, [w:] *Bezpieczeństwo gospodarcze i finansowe Polski. Wymiar publicznoprawny oraz prywatnoprawny*, red. L. Bielecki, J. Mojak, A. Żywicka, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2018, ss.283-299, ISBN: 978-83-64527-75-3.

3. Trubalska J., *Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa ekonomicznego Polski. Wybrane problemy* [w:] *Bezpieczeństwo Polski – wczoraj, dziś i jutro. Wybrane problemy*, red. M. Gąska, WSEI, Lublin 2017, s. 125-137, ISBN: 978-83-64527-43-2.

Świadoma zasady jedności wiedzy i metody, prowadziłam swoje badania zgodnie z preferowanymi przeze mnie podejściami teoretycznymi i metodologicznymi, które definiują moją tożsamość badawczą, a ich wyniki zostały potwierdzone licznymi publikacjami. Po pierwsze, bliska jest mi zaproponowana przez Davida Singera na początku lat 60-ych koncepcja poziomów analizy stosunków międzynarodowych z koncentracją na poziomie systemu międzynarodowego. Potwierdza to choćby moje badanie systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych. Po drugie, inspirowana myśleniem szkoły kopenhaskiej, skoncentrowałam się na niewojskowym wymiarze bezpieczeństwa, takim jak bezpieczeństwo energetyczne, z jego odniesieniem zarówno do państw, jak i do poziomu systemu międzynarodowego. Po trzecie, w nawiązaniu do analiz na poziomie systemu międzynarodowego i jego struktur wielostronnych w postaci organizacji międzynarodowych, istotną inspirację teoretyczną stworzył neoliberalny instytucjonalizm z koncentracją na kształtowaniu przez instytucje międzynarodowe kooperacyjnych zachowań państw i skutecznością tych działań. Po czwarte, w odniesieniu do stosowanych metod badawczych ważna w prowadzonych przeze mnie badaniach jest analiza czynnikowa. Jest ona istotna ze względu na myślenie w kategoriach relacji przyczynowo-skutkowych oraz uwzględniania szerszego kontekstu dynamicznie warunkującego analizowane zjawiska.

Udział w konferencjach

Dodatkowo efekty prowadzonych badań były systematycznie prezentowane podczas konferencji oraz seminariów naukowych o charakterze zarówno ogólnopolskim, jak i międzynarodowym.

- I Kongres Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych „Studia Regionalne w dyscyplinie stosunki międzynarodowe. Analiza porównawcza architektury pokoju i bezpieczeństwa w regionie Europy i Indo-Pacyfiku”, 9-10.11.2023 r., organizator: Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Uniwersytet Łódzki, referat: *Wczesne ostrzeganie w UE – wybrane aspekty*.

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Od Lublina do Lizbony – 15 lat Polski w strefie Schengen. Korzyści dla społeczeństwa obywatelskiego”, 27.04.2023 r., organizator: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II Fundacja Konrada Adenauera w Polsce Instytut Nauk o Polityce i Administracji KUL Instytut Ekonomii i Finansów UMCS Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich Oddział Lubelski Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych KUL Stowarzyszenie Edukacji i Badań Międzynarodowych ERIA, referat: *Mechanizmy wczesnego ostrzegania w wielowymiarowym zarządzaniu granicami zewnętrznymi Unii Europejskiej.*
- Konferencja naukowo-ekspercka „Bezpieczeństwo energetyczne w obszarze Trójmorza”, 14.03.2023 r., organizator: Akademia Zamojska, Instytut Społeczno-Ekonomiczny, Zakład Bezpieczeństwa Narodowego, referat: *Polityka energetyczna w państwach Europy Środkowej.*
- VII Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo energetyczne – filary i perspektywa rozwoju”, 12-13.09.2022, organizator: Instytut Polityki Energetycznej im. I. Łukasiewicza, Politechniką Rzeszowską im. I. Łukasiewicza, Zakład Ekonomii Wydziału Zarządzania, referat: *Energetyczny <<Trójkąt Lubelski>> - szanse, wyzwania i perspektywy”.*
- Międzynarodowa interdyscyplinarna naukowo-praktyczna konferencja „Problemy współczesnej Europy i praktyczne rozwiązania”, organizator: Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 28.05.2022 r., referat: *Mechanizm wczesnego ostrzegania przed konfliktami w International Crisis Group.*
- Webinarium: Nord Stream 2 a bezpieczeństwo energetyczne państw Europy Środkowej, 19.11.2021 r., organizator Instytut Europy Środkowej, dyskutant – *Bezpieczeństwo energetyczne państw Grupy Wyszehradzkiej.*
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „30 lat transformacji systemowej w Polsce”, 12-13.12.2019 r., organizator: Fundacja Instytut Bałkański, Zakład Systemów Politycznych i Zakład Praw Człowieka Wydział Politologii UMCS w Lublinie, Wydział Prawa w Białymstoku, Zakład Systemów Politycznych i Zakład Nauki o Państwie, Prawie i Polityce Instytut Nauk o Polityce Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytet Warszawski Wydział Administracji, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, referat: *30 lat kształtowania polityki energetycznej Polski - próba podsumowania.*

- III Jagiellońskiej Konferencji Bezpieczeństwa "Systemy bezpieczeństwa: wymiar lokalny, regionalny i globalny", 19-20.09.2019 r. organizator: Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych, Zakład Bezpieczeństwa Narodowego Uniwersytetu Jagiellońskiego, referat: ***Regionalne systemy wczesnego ostrzegania.***
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Wybrane aspekty zarządzania kryzysowego na szczeblu wojewódzkim”, 12.12.2018 r., organizator: Zakład Bezpieczeństwa Narodowego, Instytutu Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, referat: ***Rola i zadania wojewody w zarządzaniu kryzysowym.***
- III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo energetyczne – filary i perspektywa rozwoju”, 16-17.04.2018 r., organizator: Katedra Ekonomii Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej, Instytut Polityki Energetycznej im. Ignacego Łukasiewicza oraz Studenckie Koło Naukowe "Eurointegracja", referat: ***Bezpieczeństwo energetyczne Polski w kontekście pakietu klimatyczno-energetycznego.***
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo państwa i obywateli w cyberprzestrzeni”, 06.04.2017 r., organizator: Pracownia Nauk o Bezpieczeństwie, Zakład Bezpieczeństwa Państwa, Wydział Administracji i Ekonomii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, referat: ***Bezpieczeństwo państwa w cyberprzestrzeni. Wybrane zagadnienia.***
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Prognozowanie w bezpieczeństwie narodowym i międzynarodowym”, 10.03.2017 r., organizator: Katedra Bezpieczeństwa Międzynarodowego Instytutu Studiów Strategicznych Akademii Sztuki Wojennej, Stowarzyszenie Ruchu Wspólnot Obronnych, referat: ***Prognozowanie przez ostrzeganie. Rola wczesnego ostrzegania w prognozowaniu międzynarodowym.***
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wymiar międzynarodowy bezpieczeństwa ekonomicznego i społeczno-kulturowego”, 09.03.2017 r., organizator: Katedra Bezpieczeństwa Międzynarodowego Instytutu Studiów Strategicznych Akademii Sztuki Wojennej, Stowarzyszenie Ruchu Wspólnot Obronnych, referat: ***Konflikty surowcowe we współczesnym świecie.***
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa VII Zjazd Geopolityków Polskich, 03.12.2016r., Zabrze, organizator: Polskie Towarzystwo Geopolityczne, referat: ***Zarządzanie granicami zewnętrznymi UE - stan obecny i perspektywy.***

- Konferencja „Bezpieczeństwo energetyczne Polski i Unii Europejskiej”, 25.11.2016 r., Lublin, organizator: Katedra Stosunków Międzynarodowych Instytut Nauk Politycznych Wydział Nauk Społecznych Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Katedra Ekonomii, Wydział Zarządzania Politechnika Rzeszowska im. I. Łukasiewicza, Fundacja Konrada Adenauera, Fundacja Rozwoju KUL, Instytut Polityki Energetycznej, im. Ignacego Łukasiewicza, referat: *Unia energetyczna*.
- Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu Zarządzanie Kryzysowe w systemie bezpieczeństwa narodowego – *Zarządzanie kryzysowe w Polsce. Kierunki doskonalenia i rozwoju*, 19.05.2016 r., organizator: Wydział Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Obrony Narodowej, referat: *Potencjał trzeciego sektora w procesie zarządzania kryzysowego*.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Polityka energetyczna UE - filary i perspektywa rozwoju”, 25-26.04.2016 r., Rzeszów, organizator: Katedra Ekonomii Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej, Instytut Polityki Energetycznej im. Ignacego Łukasiewicza oraz Studenckie Koło Naukowe „Eurointegracja”, referat: *Unia Energetyczna – klucz do bezpieczeństwa energetycznego UE?*
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo energetyczne na wspólnym rynku energii UE”, 28.04.2015 r., Rzeszów, organizator: Katedra Ekonomii Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza, Studenckie Koło Naukowe „Eurointegracja” Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza, referat: *Gazowy korytarz Północ-Południe jako element bezpieczeństwa energetycznego Polski i UE*.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo Energetyczne na wspólnym rynku energii UE”, 28.04.2015 r., Rzeszów, organizator: Katedra Ekonomii Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza, Studenckie Koło Naukowe „Eurointegracja” Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza, referat: *Gazowy korytarz Północ-Południe jako element bezpieczeństwa energetycznego Polski i UE*.
- I Krajowa Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Organizacja bezpieczeństwa społeczności lokalnych- ze szczególnym uwzględnieniem zadań samorządu terytorialnego, wspólnot lokalnych w systemie bezpieczeństwa województwa lubelskiego”, 21-22.04.2015 r., Lublin, organizator: Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego Wydziału Administracji Wyższej Szkoły Ekonomii

i Innowacji w Lublinie, referat: *Lokalny wymiar bezpieczeństwa energetycznego na przykładzie województwa lubelskiego*.

- I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Współczesne bezpieczeństwo państwa. Wymiar polityczno-prawny i organizacyjny”, 5-6.11.2014r., Lublin, organizator: Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego Wydziału Administracji Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, referat: *Rola Międzynarodowej Agencji Energetycznej w polityce energetycznej Polski*.
- Międzynarodowa Konferencja Latinoamerykanistów „Ameryka Łacińska wobec przeobrażeń geopolitycznych i nowych zagrożeń”, 27-28.06.2013 r., Przemyśl, organizator: Instytut Stosunków Międzynarodowych, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu, Zakład Stosunków Międzynarodowych, Wydziału Politologii UMCS w Lublinie, referat: *Wenezuelski „paradoks obfitości”*.
- Konferencja Naukowa, „Bezpieczeństwo Energetyczne w Europie”, 27-28.05.2013r., Lublin, organizator: Wydział Politologii UMCS, Koło Naukowe Badaczy Bliskiego Wschodu, Koło Naukowe Europy Środkowo-Wschodniej, referat: *Realizacja bezpieczeństwa energetycznego Polski*.

5. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Istotnym elementem prowadzenia badań naukowych jest ich ściśle powiązanie z dydaktyką oraz popularyzacją nauki. Wyniki uzyskane w trakcie badań wykorzystuję podczas zajęć ze studentami, które realizowałam i realizuję w różnych formach, takich jak ćwiczenia, konwersatoria, wykłady, seminaria oraz warsztaty, na kierunkach: Stosunki Międzynarodowe, International Relations, IT Cyber Security, Bezpieczeństwo Narodowe, Bezpieczeństwo Wewnętrzne oraz Administracja. Prowadziłam również zajęcia na studiach podyplomowych z zakresu bezpieczeństwa narodowego i zarządzania kryzysowego, Inspektora Ochrony Danych, a także RODO w e-administracji i biznesie.

Prowadziłam zajęcia m.in. z przedmiotów: teoria bezpieczeństwa, podstawy wiedzy o państwie i prawie, międzynarodowe stosunki polityczne, bezpieczeństwo energetyczne, polityka energetyczna państwa, early warning systems, terroryzm, zarządzanie kryzysowe, systemy zarządzania kryzysowego, systemy zarządzania kryzysowego UE, prognozowanie międzynarodowe, zagrożenia asymetryczne, prawo międzynarodowe oraz organizacje międzynarodowe.

Moje zainteresowania badawcze i aktywność dydaktyczna przyczyniły się do opublikowania dwóch podręczników: jednego, opracowanego we współredakcji, dotyczącego kwestii bezpieczeństwa państwa oraz drugiego, napisanego samodzielnie na temat podstaw prawnych.

- Trubalska J., *Podstawy prawne. Podręcznik. Studia Przypadków*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2021, ss. 200, e ISBN: 978-83-66159-82-2.
- Trubalska J., Wojciechowski L., M. Paździor, A. Żywicka red., *Bezpieczeństwo państwa w XXI wieku. Podręcznik akademicki*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2018, ss. 421, ISBN: 978-83-64527-97-5.

Jestem promotorem łącznie 235 prac licencjackich przygotowanych na kierunku bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz administracja (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu - 13, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji - 222), 102 prac magisterskich (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji) przygotowanych na kierunku administracja. Byłam recenzentem 89 prac licencjackich z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego, bezpieczeństwa narodowego, administracji, stosunków międzynarodowych (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu - 11, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji - 69, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie - 9), a także 22 prac magisterskich na kierunku administracja, stosunki międzynarodowe oraz bezpieczeństwo narodowe (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji - 10, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie-12).

Dodatkowo pełniłam i pełnię funkcję promotora pomocniczego, łącznie w czterech postępowaniach doktorskich, dwa z nich zakończone:

- **Promotor pomocniczy** dysertacji mgr Eweliny Paszkiewicz nt. *Koncepcja unii energetycznej – uwarunkowania i bariery realizacji*, promotor prof. dr hab. Paweł Soroka, uchwała Rady Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 29.09.2022 r. o nadaniu stopnia doktora
- **Promotor pomocniczy** dysertacji mgr Roberta Bańskiego nt. *System polityki energetycznej Rzeczypospolitej Polskiej*, promotor dr hab. Małgorzata Podolak, prof.

UMCS- uchwała Rady Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lubinie z dnia 30.10.2020 r. o nadanie stopnia doktora.

Obecnie realizowane:

- **Promotor pomocniczy** dysertacji mgr Macieja Janowskiego nt. *Polityki energetycznej państw Grupy Wyszehradzkiej*, promotor dr hab. Małgorzata Podolak, prof. UMCS- uchwała Rady Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lubinie o w szczególności postępowania doktorskiego z dnia 12.04.2019 r.
- **Promotor pomocniczy** dysertacji mgr Macieja Skuzy, nt. *Odporność energetyczna UE*, promotor dr hab. Justyna Misiągiewicz, prof. UMCS, doktorant Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UMCS, od 2022 r.

W ramach popularyzacji nauki w latach 2015-2018 brałam udział w trzech edycjach Lubelskiego Festiwalu Nauki, podczas którego prezentowałam wyniki prowadzonych badań, poświęconych metodyce zarządzania sytuacjami kryzysowymi. W 2016 r. byłam współorganizatorem Olimpiady Geopolitycznej, organizowanej pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego.

Dodatkowo byłam recenzentem artykułów opublikowanych w kilku periodykach naukowych: „Rocznik Instytutu Europy Środkowej”, „Politeja”, „Atheneum. Polskie Studia Politologiczne”.

Od 2020 roku jestem opiekunem studentów pierwszego stopnia kierunku stosunki międzynarodowe.

6. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Prowadzone badania pozwalają mi łączyć podejście teoretyczne z praktyką. Od 2014 roku wiedzę uzyskaną w ramach prowadzonych badań naukowych łączę z działalnością ekspercką, realizowaną poprzez współpracę z różnymi organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami publicznymi. Od 2014 roku jestem ekspertem w Fundacji im. Kazimierza Pułaskiego w Warszawie. W ramach tej współpracy uczestniczyłam w kilku projektach oraz w cyklu minikonferencji organizowanych w ramach Road to Warsaw Security Forum 2015,

m.in. w dniu 21.05.2015 r. na konferencji „Strategia cyberbezpieczeństwa RP” oraz „Cyberbezpieczeństwo sektora energetycznego” – 25.06.2015 r.

Przygotowałam również kilka komentarzy dotyczących polityki energetycznej: "Energy Union – a key concept in the EU energy policy", „Pułaski Policy Paper” 2015, nr 1; "Unia Energetyczna – kluczowa koncepcja w polityce energetycznej UE", „Komentarz Międzynarodowy Pułaskiego” 2015, nr 1; "The significance of the Polish-Lithuanian energy cooperation for the EU", „Pułaski Policy Paper” 2014, nr 6.

W 2015 roku byłam ekspertem międzynarodowego projektu “Single Gas Market and Energy Security in the Visegrad States: Models, Challenges, Perspectives” finansowanego przez Visegrad Fund. W ramach projektu prowadziłam warsztaty na temat: „Energy Cooperation in the Visegrad Group”, „Poland’s Energy Security”, „Trans-European Energy Infrastructure Projects” oraz „The Prospects for Energy Cooperation in the Visegrad Group”.

Od 2022 roku współpracuję z Instytutem Polityki Energetycznej im. Łukasiewicza. Wiedzę i doświadczenie zawodowe wykorzystuję również w pracy eksperckiej w instytucjach publicznych. W okresie od czerwca do grudnia 2023 roku byłam zatrudniona na stanowisku starszego analityka w Instytucie Europy Środkowej w Zespole Wyszehradzkim, gdzie zajmowałam się głównie kwestiami polityki energetycznej w regionie.

Od początku swojej pracy w jednostkach naukowych byłam członkiem komisji ds. jakości kształcenia. W roku akademickim 2015/2016 byłam członkiem komisji ds. jakości kształcenia w WSHE w Zamościu. Pracując w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji od 2015 roku, byłam członkiem komisji ds. jakości kształcenia, a w latach 2018-2020 pełniłam funkcję przewodniczącej komisji. Dodatkowo w latach 2019-2020 byłam Koordynatorem kierunków Bezpieczeństwo Wewnętrzne (I stopień) oraz Administracja (I i II stopień). W dniu 26 września 2024 r. zostałam powołana do Zespołu Programowego na kierunku Stosunki Międzynarodowe. Prace w komisji pozwoliły mi zdobyć doświadczenie w zakresie oceny programów nauczania oraz monitorowania standardów kształcenia.

(podpis wnioskodawcy)